

WP2A5: Santrauka

Regiono situacijos analizė: Baltijos šalių universitetų organizuojamų piliečių įtraukties iniciatyvų Ukrainai pavyzdžiai

Autoriai :

Aistė Pranckutė, Inese Abolina, Anna Beitane, Oleksandr Berezko, Kateryna Boichenko, Catherine Helen Gibson, Larissa Jōgi, Stefania Oikonomou, Kai Pata, Anna Shilinh, Malvīne Stučka, Gintarė Tautkevičienė, Lianne Teder, Fidan Vali, Nataliia Vovk, Katerina Zourou

Vertėjai :

Aistė Pranckutė, Gintarė Tautkevičienė, Rasa Dovidonytė

Versija

V1.0

Pateikimo data

19/09/2023

Skaidos lygmuo

Viešas

Baltics4UA: Supporting Ukraine through citizen engagement at Baltic Universities

Rezultatų suvestinė

Projekto numeris:	2022-2-EE01-KA220-HED-000096422
Projekto santrumpa:	Baltics4UA
Projekto pavadinimas:	Parama Ukrainai per piliečių įsitraukimą Baltijos šalių universitetuose
Dokumento antraštė:	Regiono situacijos analizė: Baltijos šalių universitetų organizuojamų piliečių įtraukties iniciatyvų Ukrainai pavyzdžiai : straipsnio santrauka
Rezultatas:	WP2A5
Due date according to contact:	19/09/2023
Raktiniai žodžiai:	Baltijos šalys, universitetai, Ukraina, atsparumas, piliečių įtrauktis
Licencija	Creative Commons License 4.0 International

Konsorciumas

Projektą valdantis konsorciumas tinkamai atstovauja plačiam kompetencijų spektrui, nes 5 aukštojo mokslo institucijos (Talino universitetas, Lvovo politechnikos nacionalinis universitetas, Kauno technologijos universitetas, Tartu universitetas,

Latvijos universitetas) sujungė jėgas su tinklinio švietimo ekspertais Web2Learn. Toks žinių, įgūdžių, patirties ir bendradarbiavimo tinklų derinys užtikrina daugiasluoksnį požiūrį į įvairias suinteresuotąsias šalis.

	Pavadinimas	Santrumpa	Šalis
1	Talino universitetas	TLU	Estija
2	Lvovo nacionalinis politechnikos universitetas	LPNU	Ukraina
3	Web2Learn	W2L	Graikija
4	Kauno technologijos universitetas	KTU	Lietuva
5	Tartu universitetas	UT	Estija
6	Latvijos universitetas	UL	Latvija

Baltics4UA: Supporting Ukraine through citizen engagement at Baltic Universities

Peržiūros istorija

Versija	Data	Peržiūrėjo	Priežastis
V0.1	06/09/2023	Rasa Dovidonytė (KTU)	Vidinė peržiūra
V1.0	18/09/2023	Aistė Pranckutė (KTU)	Galutiniai turinio ir maketo taisymai

Originalumo patvirtinimas:

Šiame dokumente pateikiamas originalus anksčiau neskelbtas darbas, nebent aiškiai nurodyta kitaip. Anksčiau publikuota informacija ir kitų autorių darbai buvo tinkamai paminėti, nurodant citatas arba pateikiant nuorodas.

Atsakomybės apribojimas:

Šį projektą finansavo Europos Komisija. Šis dokumentas atspindi tik autoriaus požiūrį ir Komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokį jame pateiktos informacijos panaudojimą.

Santrauka

Rusijos invazija į Ukrainą skaudžiai paveikė daugelio žmonių gyvenimus. Ukrainos piliečiai turėjo bėgti iš karo krečiamų regionų į saugesnes vietas. Baltijos šalys Lietuva, Latvija ir Estija, priėmusios prieglobsčio ieškančius Ukrainos gyventojus, siekia sukurti kuo palankesnes sąlygas jiems adaptuotis ir integruotis į šalies visuomenės gyvenimą. Baltijos aukštojo mokslo institucijos siekia prisidėti prie humanitarinės krizės, kurią sukėlė Rusijos kariniai veiksmai, sprendimo.

Baltics4UA projekto partneriai (Talino universitetas, Tartu universitetas iš Estijos, Latvijos universitetas (Latvija), Kauno technologijos universitetas (Lietuva) ir Ukrainos Nacionalinis politechnikos mokslų universitetas siekia giliau susipažinti su Ukrainos piliečių patirtimis atvykus į Baltijos šalis, su karo paveiktų asmenų poreikiais ir išgyvenimais, iššūkiais ir barjeriais. Taip pat svarbu įvertinti, kaip Baltijos regiono aukštosios mokyklos ir jų bendruomenės įsitraukia į Ukrainos humanitarinės krizės valdymą, kokie veiksmai jau įgyvendinami, o kur dar reikėtų atkreipti dėmesį ir paieškoti idėjų.

Įgyvendinti šiuos tikslus universitetai, dalyvaujantys kaip partneriai Baltics4UA, surengė savo patalpose praktines diskusijas, į kurias kvietė ne tik savo universiteto bendruomenės narius studentus, dėstytojus ir fakulteto personalą, bet ir Ukrainos piliečius, studentus, dėstytojus. Kai kurių universitetų surengtose diskusijose dalyvavo ir už universiteto ribų esančių organizacijų atstovai – ministerijų, nevyriausybių organizacijų nariai, mokyklų mokytojai ir kt. Iš viso buvo surengti 5 renginiai, kuriuose iš viso dalyvavo 155 dalyviai.

Visos Universitetų organizuotos diskusijos buvo modeliuojamos pagal World Cafe metodą. Pagrindinis motyvas, kodėl pasirinktas šis metodas yra tai, kad buvo siekiama sukurti neįpareigojančią, svetingą aplinką, kuri leistų dalyviams jaustis laisvai ir drąsiai dalintis savo asmeninėmis patirtimis, įžvalgomis, idėjomis. Be to, World Cafe struktūra leidžia pagrindinį diskusijos klausimą išskaidyti į smulkesnes temas (stalus), su papildomais klausimais, taigi išsamiau atskleidžiama tema. Dalyvių rotacija ir trumpi rondai sudaro galimybes pasisakyti visiems diskusijos dalyviams, išvengti tos pačios idėjos kartojimo, ir nuovargio.

Kiekvienas universitetas turėjo laisvę pasirinkti savo temą diskusijai. Tikslinė grupė – Ukrainos piliečiai atvykę į Lietuvą, Latviją ar Estiją, taip pat ir Ukrainoje likę, tačiau turėję persikelti į saugesnius jos regionus Ukrainos piliečiai. Universitetų rengtų diskusijų temose buvo aptariami Ukrainos piliečių patirtys ir paramos galimybės švietimo, mokslo, kultūros ir kitose srityse.

Talino universitetas fokusavosi į konkretų segmentą – švietimą. Pagrindinė kliūtis Estijos švietimo sistemoje ukrainiečiams yra ukrainiečių vaikų perėjimas iš pradinio į vidurinį ugdymą. Kita įžvalga – ugdymas karjerai švietimo įstaigose turi būti prieinamesnis, kad ukrainiečių vaikai galėtų rasti mokymosi ir karjeros galimybių. Šiuo atveju reikia daugiau žmonių konsultacinės pagalbos, kad ukrainiečių vaikai iš skaitmeninės informacijos rastų tai, ko jiems reikia, ir teisingai pasirinktų mokymosi galimybes profesinio mokymo įstaigose ir gimnazijose. Talino liaudies universitetas kaip vieną iš mokymosi visą gyvenimą galimybių pasiūlė galimybę teikti moksleiviams pagalbinį mokymą, skirtą jų integracijai į visuomenę. Pavyzdys galėtų būti mokymai tėvams, kad jie geriau suprastų Estijos studijų ir karjeros galimybes. Taip pat buvo iškeltas poreikis įsteigti bendradarbiavimo instituciją, kurioje prie bendro stalo susėstų įvairios

viešojo sektoriaus, universitetų ir ne pelno siekiančių organizacijų bei ukrainiečių bendruomenėms atstovaujančių organizacijų atstovai ir dirbtų ties ukrainiečių mokymosi visą gyvenimą galimybėmis Estijoje.

LPNU šio seminaro metu daugiausia dėmesio skyrė išsiaiškinti universiteto, studentų ir akademinės bendruomenės vaidmenį įveikiant humanitarinę krizę. Daugiausiai koncentruotasi į IDP patirtis ir poreikius karo sukeltos krizės akivaizdoje. Diskusijoje daug dėmesio skirta savanorystės idėjų plėtojimui ir skatinimui Universiteto bendruomenėje. Dalyviai pabrėžė, kad labai svarbu inicijuoti švietimo politikos pokyčius, kad savanorystė būtų pripažinta neformalioju ugdymu valstybės lygmeniu, o universitetas galėtų būti tas, kuris inicijuotų šiuos pokyčius. Be to, universitetas gali atlikti svarbų vaidmenį rengiant universalias pabėgėlių ir šalies viduje perkeltųjų asmenų priėmimo taisykles. Universitetas, kaip švietimo įstaiga, gali būti ta institucija, kuri galėtų perkvalifikuoti perkeltųjų asmenų ir pabėgėlių profesijas pagal aktualius poreikius jų gyvenamose teritorijose, o taip pat bendradarbiauti kuriant pagrindinius pabėgėlių ir perkeltųjų asmenų įdarbinimo mechanizmus.

KTU kategorizavo ukrainiečių poreikius į atskiras sritis – švietimą, mokslą, kultūrą, bazinius socialinius poreikius ir paramos galimybes Ukrainoje likusiems IDP. Renginio dalyviai aptarė, ką universitetas galėtų padaryti, kad būtų išsaugota ir populiarinama ukrainiečių kultūra Lietuvoje. Taip pat buvo paliesti bendri paramos ukrainiečių bendruomenei klausimai, aptarti praktiniai veiksmai, ką Universiteto bendruomenė daro ir (arba) gali daryti, kad pagerintų ukrainiečių gyvenimą ir pragyvenimo sąlygas, ir kokias iniciatyvas Universitetas galėtų teikti pagrindiniams ukrainiečių poreikiams tenkinti. Diskusijoje išryškėjo psichologinės paramos ir teisinės pagalbos Ukrainos žmonėms poreikis. Taip pat buvo keliami klausimai apie Ukrainos mokslininkų įsitraukimą į Universiteto mokslinius tyrimus, pagalbą Lietuvoje mokslinius tyrimus atliekantiems Ukrainos mokslininkams ar jų galimybes prisidėti prie bendrų mokslinių tyrimų kuriant virtualius mokslinių tyrimų tinklus. Buvo aptartos galimybės inicijuoti ir vykdyti mokslinius tyrimus, kuriais siekiama atkurti Ukrainos ekonomiką ir padėti gyventojams grįžti į įprastą gyvenimą.

Pagrindinis TU renginio tikslas buvo inicijuoti universiteto darbuotojų ir studentų dialogą apie universiteto požiūrį į ukrainiečių bendruomenę, kuri atvyko į Estiją po to, kai 2022 m. vasarį Rusija pradėjo karą prieš Ukrainą. Diskusijos dalyviai pabrėžė karo nuovargio grėsmę kalbant apie visuomenės paramą Ukrainai. Užsitęsusiems kariniams veiksams yra pavojus, kad visuomenės noras įsitraukti į iniciatyvas, remiančias Ukrainą, mažėja, todėl būtina nuosekliai stiprinti savanorystę, palaikyti motyvaciją. Buvo akcentuota, kad empatija ir užuojauta yra labai svarbūs elementai skatinant bendruomenės įsitraukimą į Ukrainos paramos iniciatyvas. Tai atsispindėjo UT paramos tarnybų požiūryje. Tarptautinis biuras rengė informacinius seminarus ukrainiečių kalba (internetu ir asmeniškai), kurių metu konsultavo apie studijų galimybes UT, ir teikė karjeros konsultacijas ukrainiečių kalba. Jie taip pat individualiai atsisakė kai kurių oficialių priėmimo reikalavimų, sukūrė internetinį anglų kalbos testą Ukrainos studentams. Dalyviai teigė, kad efektyviausias atsakas į krizę turi būti greitas ir lankstus, orientuotas į konkrečius poreikius konkrečiose situacijose. UT rektorato įsteigtas komitetas, kuriame nariai yra ir Ukrainos studentai bei dėstytojai, buvo labai svarbus priimančiomis greitas ir konkrečiai situacijai tinkamiausias sprendimas, kad būtų galima koordinuoti universiteto atsaką į krizę. Bendradarbiavimas su Universiteto vadovybe ir sprendimus priimančiomis struktūromis, leido daryti išimtis, kurios buvo būtinos siekiant operatyvios ir tikslingos pagalbos įveikiant krizines situacijas.

Latvijas universiteto renginio tikslas – išsiaiškinti, kaip švietimo įstaigos įgalina studentus ir piliečius imtis socialinių veiksmy krizių metu, taip pat susipažinti su Latvijos universiteto gerąja patirtimi reaguojant į krizes. Be to, diskusijoje siekta pasidalyti vertinga tyrimų patirtimi iš Ukrainos Rygoje, suteikti dalyviams įžvalgų ir pamokų, kaip tobulinti krizių valdymo strategijas švietimo įstaigose. Dalyviai susipažino su universiteto tyrimais apie Ukrainos karo poveikį Latvijoje gyvenantiems ukrainiečiams. Studentai aktyviai dalyvavo šioje mokslinių tyrimų iniciatyvoje. Atsižvelgiant į tai, kad Ukrainos studentai susiduria su atskirties iššūkiiais, buvo pasiūlyta į mokymosi procesą įtraukti kontaktų užmezgimo renginius. Šie renginiai būtų privalomi, juose būtų teikiama parama Ukrainos studentams ir padedama jiems susidoroti su atskirties jausmu.

Atskirai reikia paminėti BalticUA partnerio Web2Learn (Graikija) surengtą internetinį seminarą¹. Šis renginys skiriasi nuo kitų 5 universitetų surengtų renginių, nes nebuvo vadovaujamasi World Cafe principais, tačiau įnešė svarų indėlį, parodant, kaip aukštojo mokslo institucijos prisideda prie Ukrainos krizės įveikimo, bendradarbiaudamos su verslo sektoriumi. Seminare kalbėjo 5 verslininkai iš Baltijos šalių ir pristatė, iniciatyvas Ukrainai, kuriose aktyviai įsitraukė ir akademinės institucijos.

Visi partnerių surengti World Cafe renginiai, kartu su internetiniu seminaru, sėkmingai pasiekė bendrą tikslą – padėti dalyviams persvarstyti savo darbus ir vizijas, kaip skatinti akademinį atsparumą reaguojant į Ukrainos krizę Baltijos regione.

¹ Renginio įrašas pasiekiamas per Youtube platformą: https://www.youtube.com/watch?v=34iC_9L8DOM